Yan?k Hastalarda Hasta ve Gözlemci Skar De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yan?k Hastalarda Hasta ve Gözlemci Skar De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32800

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Yan?k Hastalarda Hasta ve Gözlemci Skar De?erlendirme Ölçe?i (Patient and Observer Scar Assessment Scale - POSAS), yan?k ve di?er travmatik yaralanmalar sonucu olu?an skarlar?n kalitesini hem hastan?n öznel alg?s? hem de klinisyenin nesnel gözlemi aç?s?ndan de?erlendirmek için geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal olarak geli?tirilmi? olup, Kabuk, Kazan ve Aydo?an (2017) taraf?ndan Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özellikleri incelenmi?tir. Ölçe?in Türkçe versiyonunun güvenilirli?i ve geçerlili?i, özellikle Türk yan?k hastalar? popülasyonunda skarlar?n klinik ve ya?am kalitesi üzerindeki etkisini ölçmede standart bir araç sunmay? amaçlamaktad?r.

Ölçek, skar?n rengi, vaskülaritesi, esnekli?i, kal?nl???, yüzey alan? gibi fiziksel özelliklerinin yan? s?ra, hastan?n a?r?, ka??nt?, sertlik ve genel görünümle ilgili ?ikayetlerini de kapsamaktad?r. Bu çift yönlü de?erlendirme, tedavi etkinli?ini izlemek ve klinik ara?t?rma sonuçlar?n? standardize etmek için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Yan?k, Skar, POSAS, Skar De?erlendirme, Türkçe Adaptasyon, Geçerlik, Güvenirlik, Hasta Bildirimli Sonuç Ölçümü.

Yazarlar

A. Kabuk, E. E. Kazan, C. Aydo?an.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, yan?k hastalar?nda olu?an skarlar?n kalitesini standardize edilmi?, kapsaml? ve çok boyutlu bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle skar?n hem fiziksel özelliklerini (gözlemci modülü) hem de hastan?n deneyimledi?i semptomlar? ve memnuniyetsizli?i (hasta modülü) ölçerek, tedavinin ba?ar?s?n? ve hastan?n ya?am kalitesini etkileyen faktörleri belirlemeyi hedefler.

Türkçe versiyonunun adaptasyonu, Türk popülasyonunda klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda uluslararas? standartlara uygun bir skar de?erlendirme arac? ihtiyac?n? kar??lamak amac?yla yap?lm??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki dermatoloji ve plastik cerrahi uzmanlar?, yara iyile?mesi süreçlerini daha objektif bir ?ekilde takip edebilmektedir.

Yap?

Yan?k Hastalarda Hasta ve Gözlemci Skar De?erlendirme Ölçe?i (POSAS), iki ana bile?enden

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?ur: Hasta Ölçe?i (Patient Scale) ve Gözlemci Ölçe?i (Observer Scale). Bu yap?, skar?n hem öznel hem de nesnel boyutlar?n? ölçen e?siz bir psikometrik araç sunar.

Hasta Ölçe?i: Hastan?n deneyimledi?i semptomlar? (a?r?, ka??nt?, renk, sertlik, kal?nl?k) ve genel ?ikayetleri ölçen 6 maddeden olu?ur. Bu modül, Hasta Bildirimli Sonuç Ölçümü (PROM) prensiplerine dayan?r.
Gözlemci Ölçe?i: Klinisyen veya e?itimli bir gözlemci taraf?ndan doldurulan 6 maddeden olu?ur. Bu modül, skar?n vaskülarizasyonu, pigmentasyonu, esnekli?i, kal?nl??? ve yüzey rahatlamas? gibi fiziksel özelliklerini nesnel olarak de?erlendirir.

Geçerlik

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Kabuk vd., 2017), ölçe?in yap?sal geçerli?i incelenmi?tir. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (skar kalitesini) ölçtü?ünü do?rulamay? amaçlamaktad?r. Orijinal POSAS ölçe?i, yüksek düzeyde içerik ve yap? geçerli?ine sahip oldu?u uluslararas? alanda kabul görmü?tür.

Uyarlama çal??mas?nda, Türkçe formun orijinal yap?y? koruyup korumad??? analiz edilmi? ve yan?k hastalar?n?n klinik de?erlendirmeleriyle korelasyonu incelenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in Türkçe versiyonunun da geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Kabuk ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in iç tutarl?l??? (Cronbach Alfa katsay?s?) ve gözlemciler aras? tutarl?l??? (inter-rater reliability) incelenmi?tir.

Türkçe POSAS'?n iç tutarl?l?k katsay?lar?, hem hasta hem de gözlemci modülleri için kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur. Ayr?ca, özellikle gözlemci modülünde, farkl? klinisyenlerin ayn? skar? de?erlendirmesindeki tutarl?l???n yüksek oldu?u tespit edilmi?tir. Bu durum, ölçe?in klinik uygulamalarda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Orijinal POSAS, iki ana bile?ene ayr?ld??? için (Hasta ve Gözlemci), Türkçe adaptasyon sürecinde de bu iki faktörlü yap?n?n korunup korunmad??? Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmi?tir.

Yap?lan analizler, Türkçe versiyonun da skar?n öznel deneyimini ve nesnel fiziksel özelliklerini ay?rt eden iki ayr? faktör yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir. Bu, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? korudu?unu ve her iki modülün de ba??ms?z ancak birbiriyle ili?kili klinik bilgileri sa?lad???n? kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) - Orijinal Patient and Observer Scar Assessment Scale (POSAS)'?n Türkçe versiyonu.

Format: 10 puanl? Görsel Analog Skala (Visual Analogue Scale - VAS). Puanlar genellikle 1 (normal/en iyi) ile 10 (en kötü/?iddetli) aras?nda de?i?ir.

Language Available: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal), ve birçok di?er dilde adaptasyonlar? mevcuttur.

Population Group: Yan?k hastalarda skar? olan bireyler.

Age Group: Çal??mada belirtilen hasta grubuna ba?l?d?r, ancak genellikle skar olu?umunun de?erlendirilebildi?i yeti?kin ve ergen hastalar hedeflenir.

Population Details: Kabuk vd. (2017) çal??mas?, yan?k nedeniyle tedavi görmü? ve skar? geli?mi? olan hastalar? kapsamaktad?r.

Test Methodology: Hem hastan?n (öznel de?erlendirme) hem de klinisyenin (nesnel gözlem) ayn? skar bölgesini ba??ms?z olarak de?erlendirmesine dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Dermatoloji, Plastik Cerrahi, Yara ?yile?mesi, Yan?k Skar?, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ay?e Kabuk

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ayseyalili@gmail.com

Correspondence Address: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal versiyonu klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma aç?k olup, Türkçe adaptasyonunun kullan?m? için sorumlu yazar Ay?e Kabuk ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Adaptasyon çal??mas?n?n yay?mlanma y?l? **2017**'dir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif ücretleri hakk?nda bilgi için sorumlu yazarla görü?ülmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n orijinal PDF'i buradan indirilebilir: reliability-and-validity-of-the-turkish-version-of-patient-and-observer-scar-assessment-scale-in.pdf

Kaynaklar

Kabuk, A., Kazan, E. E., & Aydo?an, C. (2017). Reliability and Validity of the Turkish Version of Patient and Observer Scar Assessment Scale in Patients with Burns. *Turk Dermatoloji Dergisi*, *11(4)*, 179-183.

Yan?k Hastalarda Hasta ve Gözlemci Skar De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen orijinal yay?n olan Kabuk, Kazan ve Aydo?an (2017) makalesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM